

**AMICS DE BESALÚ
I EL SEU COMTAT**

21è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

6a sortida – diumenge 10 de març de 2024

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

---

BESALÚ. RUTA PEL ROMÀNIC DEL COMTAT DE BESALÚ.

Pont Vell. Santa Maria de Palera. Sant Sepulcre de Palera. Vil·la Romana de Can Ring. Centre d'Interpretació-Espai Besalú.

Pont Vell. Es troba ja documentat al segle XI, durant el període de Guillem el Gras comte de Besalú (1030-1050). En una riuada de 1315 el pont va quedar destruït i fou reconstruït gràcies a l'impost que establí Jaume II sota l'avis dels prohoms besaluencs. Al llarg del temps, s'ha reconstruït diverses vegades. Està format per set arcades de característica forma angular a causa de l'assentament dels pilars sobre les pedres del riu, mesura 105 m de llarg i, amb la torre inclosa, uns 30 m d'alt. A l'època medieval, a la torre fortificada s'hi va instal·lar el pagus comtal. Es precisava pagar 1 diner per passar a cavall, 1 òbol per persona a peu, i la mateixa quantitat per bèstia carregada. L'any 1881 ja no existia ni torre de defensa ni portal d'entrada. Es creu que fou pel pas de maquinària tèxtil ja que el pont formava part de l'entrellat de comunicació principal i que la torre estava ja en un estat molt precari de conservació. Va ser dinamitat durant la Guerra Civil i reconstruït posteriorment als anys 50-60 per l'arquitecte Pons Sorolla sota els auspicis de la Direcció General d'Arquitectura. Actualment és símbol de la localitat i el punt més adequat per accedir al seu casc antic.

Santa Maria de Palera, església del municipi de Beuda protegida com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIN). Església d'una sola nau, amb absis semicircular al costat de llevant, amb cornisa i una finestra espiellada al centre. La nau està coberta amb volta de canó reforçada per dos arcs torals. Per la banda de migjorn, en època tardana, es va bastir la sagristia. La porta d'entrada és a ponent i consta gravat a la fusta la data 1834. En aquesta mateixa façana s'assenta el vell campanar d'espadanya, de doble obertura, que posteriorment va convertir-se en torre de teulat a dues vessants. Antiga església parroquial construïda al segle XI i que, a l'acabament del segle XVI o començament del segle XVII, passà a convertir-se en sufragània de Sant Pere de Lligordà. Ve documentalment citada l'any 1085 a l'acta de consagració del

monestir del Sant Sepulcre de Palera situat dins la seva jurisdicció eclesiàstica. La denominació del lloc es convertí en "Palera" al segle XII, així consta igualment anotada, l'any 1362, en el "Llibre Verd" del Capítol de Girona. Al Museu Diocesà de Girona s'hi conserva la imatge de Santa Maria, del segle XIV, d'alabastre policromat i 55 cm d'alçada, que s'hagué de restaurar després dels fets iconoclastes de 1936.

Sant Sepulcre de Palera, monestir benedictí del municipi de Beuda.

El priorat benedictí va ser consagrat pel bisbe de Girona Berenguer Guifré l'any 1085, amb l'assistència dels també bisbes de Barcelona, Carcassona, Albi i Elna. L'any 1107 va passar a dependre del monestir de Santa Maria de la Grassa, fins a mitjan segle XVI. A partir de llavors, va comptar amb priors de monestirs com el de Besalú, Banyoles i Ripoll. Es va constituir com un gran centre de pelegrinatge, ja que es podien aconseguir indulgències com les que s'obtenien per visitar Terra Santa. La introducció de la devoció de

Sant Domènec, que tenia dedicat ja un altar a l'església en el segle XVI, feu que fos conegut com a Sant Domènec de Palera. En 1936 el temple fou profanat i desaparegueren diverses figures i parts de retaules. L'església, romànica del segle XI, és de tipus basilical amb tres naus, amb capçalera de tres absis semicirculars, llisos i sense creuer. A la nau central, la volta és de canó i en les laterals de quart de cercle, separades per dos pilars de planta rectangular per banda. Cada un dels absis té una finestra central de doble esqueixada i cornisa. A la façana principal, la porta està construïda amb arc de mig punt, té quatre finestres i un petit òcul, rematada amb un campanar de cadireta amb dos ulls.

Vil·la Romana de Can Ring. Declarat com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). El jaciment està al nord-oest del terme municipal de Besalú en un camp elevat a pocs metres de la urbanització Can Ring. La vil·la romana s'hauria construït entre els segles II i I aC i hauria entrat en desús a partir del segle IV dC. El jaciment compta amb una superfície de 2.200 metres quadrats, tot i que només una part s'ha excavat totalment. Es tracta d'una urbanització ben planificada i adaptada als desnivells que hi ha al terreny a la zona sud.

Centre d'Interpretació-Espai Besalú sobre la història de la vila, des dels seus orígens fins a l'actualitat. El centre se situa als baixos de l'edifici conegut com a Cúria Reial, antiga seu de la Vegueria de Besalú. Anteriorment, també havia estat residència de famílies nobles, tant cristianes com jueves. A part dels plafons que expliquen la història i curiositats de Besalú, hi ha una selecció de peces arqueològiques de totes les èpoques i alguns documents provinents de l'arxiu històric del municipi.

MAPA DE RUTA:

